

GESTRIKE -

Resonans

Nr 1 2018 Medlemsblad för Gästriklands Spelmansförbund

TRADITION FÖRNYELSE GEMENSKAP

Som urtidsdjur tornar Skaparbyns byggnader upp sig.

Ordförandens ruta

Lite förklaringar om nyheter 2018.

GSF höjer som ni märkt på PG-inbetalningstalongen sitt medlemskap 2018 och framåt till 300 kr. Vi är inte ensamma bland Sveriges spelmansförbund att lägga oss runt den siffran. Inga våldsamma pengar, men ändå en rejäl höjning. Det föranleds av att SSR, Sveriges Spelmäns Riksförbund höjde sin medlemsavgift från 40 kr till 70 kr inför 2017. Det var flertalet av landets förbund inte beredda på och det ledde givetvis till en viss åderlåtning av kassan år 2017. Ni är väl medvetna om att medlemmar i GSF automatiskt även blir medlemmar i SSR. Ni får ju deras tidning Spelmannen..... Av er medlemsavgift till GSF om 300 kr år 2018 så betalar GSF 70 kr vidare till SSR. GSF styrelse beslutade i november -17 att slopa den särskilda administrationsavgiften om 25 kr för instrumentförsäkringen. Så för alla kloka som har sina instrument försäkrade hos GSF via SSR till Folksam, så blir höjningen av medlemsavgiften inte så stor.

Några av er medlemmar har ju fler i familjen som spelar. Vi har bara individuellt medlemskap, inget familje.... Vi ber er som har två namn på adressetiketten men bara betalar ett medlemskap att bestämma vem som är medlem (och meddela kassör Gunnar). Dock uppskattar GSF givetvis att bägge eller fler i familjen är individuella medlemmar, vilket ett antal också redan är. Individuellt medlemskap stödjer och stärker GSFs verksamhet ! Höjningen av medlemskapspriset ger GSF handlingsfrihet för lång tid framöver. Vi vill ha möjlighet att satsa på ex ungdomsverksamheten i form av Gästrike Låtverkstad i både instrumental och sånglig form. Därtill ge ut och tillgängliggöra arkivmaterial. Se handlingplan längre fram i denna Resonans.

Er ordförande Michael

Som ni märkte så kom en artikel om Norge med i nr 4-17, vilken redan varit med i nr 3-17. Norge får man aldrig nog av eller så var redaktörn oaktsam och glömsk. Är väl detsamma vilket....

Kolla på www.folkwiki.se där finns låtar på not i pdf-format. Även Gästrikelåtar !!

GSFs PG 542598-8 VUXENMEDLEM: 300 KR, UNGDOM UPP TILL 20 ÅR: 100 KR.

www.gastriklandsspelmansforbund.se låtar finns att ladda ner...

Ordförande:

Michael Müller Oslättforsv 236 80598 Gävle 072-2193956 michaelmuller53@gmail.com

Kassör, medlemsmatrikel, SSR, Instrumentförsäkring:

Bertil Månsson Lindesnäs v.11 C 80628 Gävle 070-6897880

berman@telia.com

Ledamöter:

Michael Nylin Agavägen 22B, 81160 Sandviken 070-2483249 michael.nylin1959@gmail.com

Lena Brunk Malmgårdsv 3, 81395 Torsåker 070-4141262 lana.brunk@gmail.com

Mikael Nykäsenoja Biskopskulla, Högstena 6, 74963 Örsundsbro 076-8373660 nykasenoja@gmail.com

Bernt Lindström Stenbäcken 35 81693 Ockelbo 072-2452577 berntolindstrom@gmail.com

Kristina Selinder Lexev 33E, 80627 Gävle 073-9638756 kristinaselinder@hotmail.com

Suppleanter:

Gunnar Lundberg ny kassör. Släntvägen 1, 81333 Hofors 0730-315063 galx@tele2.se

Inger Carlsson Urbergsterassen 70, lgh 1303, 80262 Gävle 070-6369198 kappmuren@icloud.com

Tidningsredaktör och ansvarig utgivare för

Gestrike-RESONANS GSFs medlemstidning, ansvarig utgivare samt texter Michael Müller.

VALBEREDNING: Mikael Nykäsenoja

REVISORER: Lennart Östblom, Pär Åslund

Kalendarium vintern 2017 för Gästrikland

SAW SAW SAW Första måndagen i månaden kl 18-22 på Tennstopet i Gävle. Kom och föreslå låtar och spela med. Gott käk och fin pilsner. Hela sommaren. Hela hösten. Hela året.

4 januari sön kl 19.00 GFMFs Efterjulfest på Lugnet i Oslättfors, kl 18.30 Konsert i kyrkan **Emma Härdelin & Johanna Bölja**. Mail kommer.... Vill du ha mailinfo framöver så meddela mig michaelmuller53@gmail.com

8 januari mån SAW på Tennstopet kl 18-22

5 febr mån kl 18-22 SAW på Tennstopet

8 febr tors kl 19.00 Wij trädgårdar **Olov Johansson & Catriona MacKay** nyckelharpa och harpa

9 febr fred kl 19.30 Bergs Kvarnkafé **Olov Johansson & Catriona MacKay** nyckelharpa och harpa

14 febr onsd kl 19.30 Gävle konserthus **Det blev handgemäng** rootscountry krutrök och.....

18 febr sön kl 18.00 Lugnet i Oslättfors **Beata Bermuda** tre kvinnor med gemensamt uttryck. Låtar och sång. Arr GFMF

16 mars fre kl 19.30 Bergs Kvarnkafé **Sara & Samantha Matriarkatet med gäster**. Feministiskt, antinationalist

17 mars lördag 10-20 **GSF Årsmöte** samt kurs och inspirationsdag på Västerbergs FHS.

11 april kl 19.30 Gävle konserthus **Aida Nadeem Band** Irakiskt modern från Bagdad till Malmö

25 april kl 18.00 Lugnets kafe Oställning Gävle förläsn + fika. 19.30 Konsert i Kyrkan: Görgen Antonsson + 4 orkestermusiker "DRÖKVÄDET". I samarbete med Folkteatern "Drömmar och demokrati"

5 maj Tzeitel på Lugnet i Oslättfors

Fler Gästrikelåtar på Valabogården, Vretas i Valbo

17 januari kl 18-21.15 Åsa Andersson lär ut 3 låtar. 50 kr kontant eller swish. Fika ingår. Ingen anmälan.

14 februari kl 18-21.15

21 mars kl 18-21.15

18 april kl 18-21.15

Inga krav, bara kom.

På konferens: Om spelmansnotböcker från 17- och 1800-talet

Den 21-23 november förra året var Michael Müller och Tony Wrethling på denna konferens i Växjö, med lite stöd av GSF. Vi har under en följd av år letat(och funnit) gamla notböcker från 1700-talet i Gästrikland. Inte bara notböckerna, utan även de notsamlingar som finns från 1800-talet är intressanta (Spel-Stina, familjen Herous noter, Åslunds uppteckningar 1885 m fl). Konferensen hade deltagare från hela Norden och folk höll föredrag om och redovisade hur många notböcker en kände till i de olika länderna. Vilken typ av musik som stod noterad? Vad står alla beteckningarna för?

Ett tydligt paradigmskifte är att menuetten försvann ur notböckerna när valsen kom i början av 1800-talet. Man började då även dansa polskan runt i rummet, längs väggarna, istället för på en plats(fläck). Det betyder att våra äldsta kända spelmän(Hammarbergs Hans, Skoglund, Lärkbröderna Olle och Jonas...) var med om detta skifte i dansmode i början av 1800-talet. Hur påverkade det musiken och spelsättet ?

I bilen ner fanns även Thomas Fahlander och Esbjörn Wettermark. På videolänk deltog även Thomas von Wachenfeldt. Alla, utom undertecknad, hade förberett ett belysande inslag på en gemensam tid med rubriken "*Inspiration eller hot ? Spelmansboken som katalysator*". Fahlander konstaterade bl a att Ingvar Norman hade tagit med en del material ur äldre notböcker i sina notutgåvor från södra Dalarna. Han hade därvid anpassat noterna till dagens sammanhang via punkteringar och andra mindre justeringar. Wachenfeldt hade studerat notböckernas stämföring och konstaterade att stämmorna var väldigt musikaliskt korrekta. En inspirationskälla. Dagens stämspelare tar sig större friheter och låter ibland också intressantare. Wrethling berättade om hur han började spela via sin morfars inspirerande dragspelande, hur han fick tag i en fiol hos fiolbyggaren och reparatören Algot Hjelm i Storvik och hur denna sedan spelad i

låtarna åt Tony vilken tog ut den på gehör. När Tony sedan lärde sig noter så spelade han igenom hela samlingen Svenska Låtar (SvL). Han spelade även en del med äldre spelmän som Bengt Åsbrink vilken villigt lärt ut till många yngre spelmän. Vid en träff på en danskurs med Ingvar Norman frågade denne efter Joel Rådberg, vilken han kände till. Han ville överlämna en notsamling med låtar efter en "Spel-Stina" och klockarna Stolpe i Torsåker. Samlingen visade sig innehålla musik efter flera olika spelmän där de tre klockargenerationerna Stolpe var en viktig del. Tony tyckte låtarna klingade barockmusik. När han sedan spelade årsundafödde Delsboklockaren Per Söderbloms notsamling med ett 50-tal "pollonessor" började han fråga sig vad folkmusik egentligen var. Detta var ju låtar som levde i tradition och samspelssättet också. Han såg sambandet mellan klockarnas och bondspelmännens musik. Wettermark menade på att dessa spelmansnotböcker är att klassificera som "immateriellt" kulturarv. De har alltid och påverkar fortfarande spelmäns spelande. Det räcker med att de finns och att det emellanåt plockas fram och levandegörs låtar ur dem. Utförandepraxis finns ju i levande tradition. Boken påverkar oavsett tolkningar eller om ett avståndstagande görs. Det är starka kulturella objekt och påverkar oavsett tidstolkningar. Därför är bevarandet och vidare förvaltande viktigt.

Andra rubriker på föreläsningar var: *Adolf Stahre och hans pollonessebok, Glömda kvinnoliv från tre sekler, Wallmans förlorade, En spelmansbok för clawer, Att levandegöra en gången tids musik och danstradition, Hur formas bilden av en spelmansrepertoar genom bevarade notböcker ?, Hur kan spelmansboken vara en inspirationkälla idag? Ett positiv ofärdigt- om Linnés positiv med låtar.*

Sven Ahlbäcks specialité är tonalitet och tonhöjder. Han gick in på vilket språk i musiken vi väljer, hur vi lär oss tonalitet. Svaret är från det vi hör. Han kom sedan in på att en med Jernbergslåtarnas utförandepraxis kan levandegöra notboksmaterialet.

Här ses DalaHälsingeGästrikedelegationen föreläsa, med Tomas von Wachenfeldt via skypelänk. Funkar bra !

Norske Ånon Egeland visade med några exempel hur man hittar gemensamt europeiskt notboks-material på skilda platser i Norge. Om man skalar av fernissan, det utanpåliggande filtret så blottläggs detta. Om man tar bort bordunen, dubbelgreppen och rythmen och dissekerar ex hardingfelelåtarna uppbyggnad av ett antal korta "vek" (repriser), så kan en ofta hitta kända melodimotiv från europeiska notböcker. Därtill är ju även den traditionen stadd i utveckling. Han visade på låtar där triolerna med delade stråk (ristetak) bredde ut sig i hardingspelet mellan 1920 och 1970. Likaså påvisade han hur spelmännen under 1900-talet satt samman kortare låtar till större och längre, kanske för att det blev mer konsertaktigt.

En kan utläsa skillnaden i polskt och tyskt musicerande redan i början av 1700-talet. Det tyska med upptakt och det polska utan upptakt. Praktiska exempel med eget spel beledsagade föredraget. Ånon om också in på haringfelelåtarnas uppbyggnad med korta motiv som upprepas ett (valfritt) antal gånger och som sedan ändras så det leder vidare till nästa musikaliska motiv. Man upprepar alltså ett antal musikaliska teman och varierar dem efter eget tycke så att intressant musik uppstår. Dessa teman kan bestå av en-två eller tre takter, vilka upprepas. Han funderade även på notationspraxis. Var är första taktdelen i en tretakt eller en ojämn tretakt. Kanske dansen säger något?

Jag förstod ungefär hälften av allt som sades men intressant var det. Hoppas ni fått ut något av detta försök till redovisning. Skrev Michael Müller

Konferensen hade ett vetenskapligt upplägg i ett samarbete mellan Musik i Syd och Linnéuniversitetet i Växjö. Ett antal workshops ingick också programmet.

De lyfter fram folkmusikens matriarker

Publicerad 2017-11-06 i Dagens Nyheter. Skrivet av **Leonidas Aretakis** leonidas.aretakis@dn.se

Tack för lånet till Resonans !

Inom folkmusiken, liksom inom andra konstområden, har kvinnorna i hög grad glömts bort när historien skrivits. På sin nya skiva "Matriarkerna" hyllar Samantha Ohlanders och Sara Parkman nio av sina hjältinnor.

Fiolspel och kafferep i kofta på lantliga hembygdsgårdar: schablonbilden av folkmusik kunde inte bli hyggligare om så Ernst Kirchsteiger barfotastampade takten. Men på omslaget till debutalbumet "Matriarkerna" slår stråkduo Samantha Ohlanders och Sara Parkman an en radikalare ton: mot en svart kuliss brinner ett par röda träskor, på vilka nakna kvinnokroppar i dans är målade. Bilden minner om när kyrkan brände fioler för att sätta stopp för vad de uppfattade som syndig, hednisk kultur.

– Folkmusiken är ju inte snäll och polerad utan röjig. Vi kanske inte ser så farliga ut men åker man på spelmansstämma så är det ju *original* skogsrejev, säger Sara Parkman.

– Den var ju allmogens kultur och hängde ofta samman med fylla och dans, och man hade inte direkt några preventivmedel. Folkmusiken sågs som rebellisk, säger Samantha Ohlanders. Denna avighet tar sig också musikaliska uttryck.

– Folkmusiken var traditionell, men också väldigt anarkistisk och radikal. Den går emot många regler som finns inom den västerländska konstmusiken, säger Sara Parkman.

Vi möts på Södra teatern i Stockholm, där duo har ett turnéstopp i november. Sara Parkman pratar som en violin: hon tar gärna ledstämman och levererar den intensivt och koncentrerat. Samantha Ohlanders däremot är dragspelet: registret är brett, men hon väntar ändå glatt på att få bryta fram. Båda föddes in i musiken. Samantha Ohlanders kommer från Järvsö, där turnén också inleds. Hon växte upp i en familj som alltid lyssnade på och spelade folkmusik. Nu bor hon strax söder om den hälsingska orten i en övergiven skola som hon delvis har byggt om till en inspelningsstudio.

Sara Parkman kommer från en prästsläkt och växte upp på en kristen kursgård. Även där fanns musiken överallt, och hennes första spelning var som elvaåring varpå kantorn stack åt henne en hundring. I högstadiet

lyssnade hon på återuppståndna proggband som Arbeta & Fritid och Kebnekajse. Och som andra ångermanländska ungdomar introducerades hon till folkmusiken på Urkultfestivalen.

– Alla för dit med sina bandare och söp. "Men vi måste ju gå in på området också", tyckte någon, och då upptäckte jag att det var fantastiskt fin musik: Hoven Droven, jämtländsk folkrock, Ellika Frisell. Det var som att en hel värld öppnade sig. Insikten att det finns kvinnliga förebilder var också viktig för deras eget spelande. Spelmansrörelsen har länge varit mansdominerad, och kvinnors utövning har enligt duon till viss del osynliggjorts.

– Kvinnor har alltid musicerat, men mer i det fördolda. De var i hemmet och bar den vokala traditionen, men det har inte ansetts lika fint som en polska på lokal, säger Samantha Ohlanders. Ohlanders syftar på de fäbodkullor som varje sommar tog boskap och barn med sig till stugor i skogen där de arbetade utan männens översyn. Om denna dolda kvinnohistoria berättade de förra året på turnéföreställningen "Fäboland", som beskrevs som en "Thelma & Louise i allmogestil".

– Västerländsk musik är främst till för att vara vacker, men vallåtsmusiken är egentligen till för att vara funktionell, som ett verktyg i arbetet på fäbodarna. Man sjöng för att locka till sig korna eller för att ungarna skulle somna, säger Samantha Ohlanders. Utom männens hörhåll förde alltså dessa ursprungliga kulturkvinnor de folkliga musiktraditionerna vidare. Och enligt Sara Parkman är fäbodarna rent av en utopisk plats, som vi kan närma oss med våra fantasier då dess historia bara är knapphändigt nedtecknad.

– Vi kommer aldrig att få veta hur det var, och då kan man drömma om en plats där patriarkatet inte finns, där ens farmor har en funktion och inte bara är en sjuk tant, där kunskap är mer värt än pengar. Det är klart att det inte var kul att mocka skit hela dagen, men det är också sorgligt att detta rum där kvinnor kan utvecklas i fred har försvunnit, säger Sara Parkman. Albumet "Matriarkerna" innehåller deras bästa låtar från nio års samarbete, och tar oss genom sex landskap från Bohuslän till Ångermanland. På en del låtar gästas en "matriark" – en kvinnlig förgrundsfigur. De hyrde en stuga där de eldade, drack kaffe, snusade, och spelade musik tillsammans.

– Syftet med detta album är att hylla och tacka våra hjältinnor som banat väg för oss som musiker, säger Samantha Ohlanders.

De senaste årens diskussioner om svenskhet och nationalism har fört med sig ett ökat intresse för svensk folkkultur. Om man nu kan kalla det intresse att hyra sin folkdräkt på Skansen, som Jimmie Åkesson gjorde inför riksdagens öppnande 2010. Hans parti har också föreslagit folkdans som integrationsverktyg, men enligt folkmusikduon är nationalisternas engagemang grunt.

– De kan ju ingenting om folkkultur. De låtsas bara vara intresserade för att det passar deras varumärke. Men visst vore det kanon med folkdans i förorten! Precis som streetdans på Östermalm eller persisk dans i Bandhagen. Vad de inte vet är att folkmusiken bygger på att man rört på sig, säger Sara Parkman.

– Folkmusiken har dessutom alltid påverkats av sin samtid. När dragspelet kom så var det revolutionerande, och den kändaste dansformen i svensk folkmusik heter polska, som heter så för att den kom hit via Polen. Om man är för nostalgisk så är ju folkkulturen inte längre levande, säger Samantha Ohlanders.

-- Men för att kunna föra traditionen vidare är det också viktigt att respektera den, påpekar Sara Parkman.

– Vi skulle aldrig kunna experimentera om vi inte hade fått enormt mycket kunskap av dem som kom före oss. Och visst kan det vara flärdfullt med en popstjärna som plockar olika symboler, men det kan lätt bli respektlöst om det inte grundas i kunskap om kulturen man lånar ifrån.

De kallar sig både feminister och anti-nationalister, men samtidigt inser de att det som folkmusiker är få förunnat att leva på sitt värv.

– Vi har ju sparkat uppåt länge, men ju högre upp man kommer, desto mer tillhör man själv etablissemangen, säger Samantha Ohlanders.

– Det är som punkarna från åttiotalet. Hallå, du bor i en villa på Österlen, inte fan är du underground. Så visst är vi lite punkiga och klart vi kan härja och vara fulla och full i fan, men vi är också superprofessionella. Vi skulle aldrig sparka sönder en tv. Nu vill vi hellre ...

Samantha Ohlanders hittar Sara Parkmans borttappade ord.

– Leverera.

"Matriarkerna"

Albumet och turnén gästas av svenska folkmusiker som har inspirerat Samantha Ohlanders och Sara Parkman. Matriarkerna Sara och Samantha samarbetar med och lyfter fram är:

Marie Selander. Sångare och kompositör som 1964 bildade popgruppen Nursery Rhymes.

Agneta Stolpe. Kulande sångare och pedagog från Dalarna.

Lena Willemark. Kulande folkmusiksångare och kompositör från Dalarna.

Susanne Rosenberg. Folkmusiker verksam på Kungliga musikhögskolan och medlem i Kungliga Musikaliska Akademien.

Ellika Frisell. Svensk folkmusiker som huvudsakligen spelar fiol och viola, och ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien.

Kört rapport om nutida dygnande.

Fredag kväll och lördag förmiddag 24-25 november på Skaparbyn i Hedesunda så var vi drygt 10 personer som provade på något nytt. Spela så länge en orkar. Uppladdning med egen medhavd god mat. Dricka så det räcker länge. Ved fanns att lägga i braskaminen. Sängplatser fick alla. Frukost skrapade vi ihop så det räckte också.

Det spelades verkligen mycket och sisten i säng var vid 03.30 ca. Vi gör om det. Det var kul.

Vad är en Gästrikelåt, Tony?

Dalaspelmannen, Journalisten och fotografen Thomas Fahlander gjorde några reportage om spelmän i Gästrikland. I detta och kommande nummer av Resonans publicerar vi reportagen med benäget tillstånd av Gefle Dagblad och Thomas själv.

Tony Wrethling är popkillen som blev fiolspelman och for på spelmansstämmor men som fortfarande har ett lager elgitarrer hemma på Promenaden i Sandviken. Med fiolen är han respekterad spelman och känd i hela Sverige. Han torde veta svaret på frågan.

– En låt från Gästrikland, det hör man ju på namnet, haha. Gästrikland hör till Östersjölandskapen och på den här sidan spelar vi 16-delspolskor som var den vanligaste låtformen fram till mitten av 1800-talet. Fast även om dansen ändrades så fortsatte många att spela de här låtarna fram till vår tid.

De flesta av låtarna har vandrat vidare i generationer och lärts ut gehörsvägen. Lokala ideal har uppstått. Därför låter det inte lika överallt i landet. På tidigt 70-tal var Tony Wrethling ute med Benno Eriksson, i Valbo, och samlade in låtar och danser. Benno Eriksson var inriktad på dansen och har sedan dess kommit att undervisa inte bara i Sverige utan även utomlands.

- Vi åkte runt och finkammade varenda socken, berättar Tony. De som varit ute och dansat före första världskriget hade minnen och kunde visa hur det gick till på dansgolvet. Tony Wrethling och Benno Eriksson främst ute efter hur man hade dansat till polskan och lyckades fånga i 15 olika varianter på dansen. Vidare var det vals och schottis, eller "tyskpolska", som det oftast kallades.

– Om karln började med vänster fot på ettan i takten så är det en äldre typ av polska till äldre musik. Om karln börjar med höger fot så är det snarlikt detsom kallas "hambo", säger Tony. Tony Wrethling var ute och researchade under den tid då "Nygammalt" var populärt på tv.

– Då satt de gamla och såg på vad de ansåg var avarter av deras dans, det skulle inte skuttas och hoppas utan det ska vara mjukt och flyta på. Vi trodde att vi var ute i sista minuten och det var vi väl också, men vi hittade i alla fall 45 olika sätt att ta sig runt på dansgolvet. En teori vi har är att vi alltid betonar på första taktslaget, ettan, och sista taktslaget, trean och det ger en viss karaktär på hur man spelar låtarna. Som Erik Skog i Årsunda sa ...*"vi hade samma steg till den äldre musiken som till den nyare...så vi behövde aldrig byta steg"*, berättar Tony Wrethling.

Elfiol löser problemet med grannar som klagar.

Så vad är då en Gästrikelåt ?

Tack Thomas fotograf!

– Ja, det är ett resultat av allt vi hittat, hur de äldre spelat och hur jag spelar till de här danserna, närmare kan jag inte komma, menar han. Det finns spelmanslag i Sandviken, i Torsåker och i Gävle anordnas en spelstuga på Folkteatern. Gästriklands spelmansförbund ordnar spelträffar året runt. På restaurang Stopet i Gävle är det spelmansträff första måndagen varje månad.

blob:<https://mittmedia.solidtango.com/73190031-da6b-4ee1-b0b8-520ef7305059> film

Ursprungligen publicerat i GD sommaren 2017, här med tillstånd av Gefle Dagblad och Thomas Fahlander

Lördag 17 mars 2018 kl 10-20.

Då hålls GSFs årsmöte och kursdag tillsammans med Gästriklands Folkdansring på Västerbergs FHS (som vanligt numera). Vi är glada att kunna erbjuda er spelmän en spelkurs kl 10-12 med gästande Christina Frohm från Sörmland. Hona har varit med sedan 1960-talet och har bl a annat haft Ubbe Welén som elev en gång i tiden. Hon sitter i Zornjurn och är synnerligen aktiv som utövande folkmusiker och aktiv i Sörmlands Spelmansförbunds styrelsearbete.

Efter lunch blir det föredrag om hur man kan tolka musik och dansuppteckningar. Vad kan man utläsa och vad behöver man tolka? Efter fiket blir det praktiska övningar i spel och dans utifrån föredraget. Synnerligen intressant vågar jag påstå. De har hållit en ws kring detta på Folk & Världsmusikgalan i Västerås 2015 samt en föreläsning och ws på Notboksseminariet som skildrats ovan. Ytterligare sång eller spelkurs planeras till den dagen. Se nedan mer info.

Att levandegöra en gången tids musik- och danstradition

– **Att levandegöra en svunnen tids musik- och danstradition. Med utgångspunkt i bilder, litterära belägg, dansbeskrivningar från förr och nutida dansuppteckningar prövar vi att genom dans levandegöra musiken ur spelmansböckerna.**

Vi vet egentligen ganska lite om hur och vad man har dansat till melodierna i de gamla spelmansböckerna. Melodierna är nedtecknade vanligtvis med en benämning. Vad det gäller dansen till dessa melodier sägs ingenting. Många låtar spelas fortfarande och då utifrån de idéer vi har idag om vad det är för musik och vad som passar att dansa till den.

Men har de alltid låtit så och såg dansen likadan ut då? Har inget förändrats sen 1700-talet? När det gäller dans i folkliga miljöer har vi väldigt få källor som beskriver dansandet. Rena dansbeskrivningar av dans i folklig miljö är en 1900-talsföreteelse, och då är det de sista resterna av tidigare generationers dans. Vad finns det då för källor till dansandet förr?

- Bilder och målningar.
- Reseskildringar, dagböcker, tillfällighetsdikter och folklivsskildringar.
- Danslitteratur med danshistoria och dansbeskrivningar.
- Uppteckningar

Att rekonstruera en gången tids dans- och musiktradition?

Vi kommer aldrig att kunna återskapa en gången tids dans- och musiktradition, men med hjälp av ovanstående källmaterial och kunskap om andra danstraditioner kan vi skapa något nytt och fungerande. I Sverige finns fläckpolskor upptecknade i modern tid.

Ser vi på det materialet kan vi urskilja tre "dialektområden" med tre helt olika danskaraktärer. I danslitteraturen kan vi hitta beskrivningar på dansmoment och strukturer, som fördans och efterdans samt olika typer av danssviter. På de bilder och målningar som finns bevarade kan vi identifiera olika rörelsemoment, som delvis även går att hitta i danslitteraturen. Vi vill i denna recital lecture visa på ett sätt att utforska mötet mellan musiken i bl.a. Blidströms notbok och dansen. Med utgångspunkt från musiken vill vi visa ett sätt att kombinera nu kända fläckpolskor med intryck från äldre källor som danslitteratur och bilder.

Christina Frohm och Bert Persson

Föreläsning och aktivt dansande/utforskande av beskrivningarna/tolkningar.

"Jag är väl inte mycket ung dock vill jag dig förnöja och med dig springa om liksom jag skulle flyga." Tavla funnen vid Brunsta i Nikolai socken, nu i läns-museet, Nyköping.

Stjernerunds midvinterstämma mellan jul å nyår.

Varför inte hänga på någon dit tänkte jag. Men det blev några som hängde med mig dit istället. Efter att ha spelat ett antal gånger med Ville Syri, å det var såå kul, så visade det sig att han anmält sig att spela till dans i Sjernsund. Ingen skjuts dock. Då blev det rattande för mig istället. Dessutom plockades Lena Brunk upp i Storvik.

Det blev en fin kväll med mycket spel, dvs gästrikspel. Därtill fick jag med mig mycket av konserten där alla spelade 2-3 låtar och sedan var nästa på tur. Mycket omväxlande. Det blev en härlig blandning av musik på olika instrument och därtill sång. Bara nyckelharpa fattades. Fiol, klarinett, munspel, gitarr, flöjt, dragspel och så har jag nog glömt nåt också. Extra fint var Carina Normansson med två extra Spelstinor i form av Åsa Andersson och samt Annika Hed-Ekman på munspel som spelade melodin samt Göran som spelade stämman på klarinett.

I herrgårdsköket blev det runt Tony W klasvis med gästrikhits. Se pass att vi skrämde ut flertalet andra spelmän ur köket med den imponerande gjutjärnsspisen. Bredvid mig där jag satt stog ett gammalt kylskåp. Så gammalt att det inte funkar utan extern is att lägga på ovensidan. Isen smälter och vattnet rinner längs ytterväggarna och kyler innanmätet. Vattnet samlas upp under skåpet. Extern is samlar man med fördel under sågspån vintertid så finns det hela sommaren. Detta har inget med musik att göra, men är intressant påstår Michael M som skrev.

Petter Findin med Kulturskolans lilla folkmusikgrupp

Jodå, inte missar man julkonserten på Lyran i Storvik. Som vanligt fullsatt i det närmaste. Bro Manskör överträffade sig själva med ny dirigent. Syltkören sjöng svängigt och konferecieren skötte sig och tomten likaså. Pekkas band gjorde inte bort sig och körens kvinnliga dirigent sjöng O helga natt. Tomten visade sig vara en fin Dan Anderssontolkare. I pausen fick alla fika på nolltid, som det heter. Fort gick det och gott var det. Kan en julkonsert vara bättre? funderar Michael på.